

International Multidisciplinary Research Journal

Golden Research Thoughts

Chief Editor
Dr.Tukaram Narayan Shinde

Publisher
Mrs.Laxmi Ashok Yakkaldevi

Associate Editor
Dr.Rajani Dalvi

Honorary
Mr.Ashok Yakkaldevi

Golden Research Thoughts Journal is a multidisciplinary research journal, published monthly in English, Hindi & Marathi Language. All research papers submitted to the journal will be double - blind peer reviewed referred by members of the editorial board. Readers will include investigator in universities, research institutes government and industry with research interest in the general subjects.

Regional Editor

Manichander Thammishetty

Ph.d Research Scholar, Faculty of Education IASE, Osmania University, Hyderabad

International Advisory Board

Kamani Perera Regional Center For Strategic Studies, Sri Lanka	Mohammad Hailat Dept. of Mathematical Sciences, University of South Carolina Aiken	Hasan Bakfir English Language and Literature Department, Kayseri
Janaki Sinnasamy Librarian, University of Malaya	Abdullah Sabbagh Engineering Studies, Sydney	Ghayoor Abbas Chotana Dept of Chemistry, Lahore University of Management Sciences[PK]
Romona Mihaila Spiru Haret University, Romania	Ecaterina Patrascu Spiru Haret University, Bucharest	Anna Maria Constantinovici AL. I. Cuza University, Romania
Delia Serbescu Spiru Haret University, Bucharest, Romania	Loredana Bosca Spiru Haret University, Romania	Ilie Pinteau, Spiru Haret University, Romania
Anurag Misra DBS College, Kanpur	Fabricio Moraes de Almeida Federal University of Rondonia, Brazil	Xiaohua Yang PhD, USA
Titus PopPhD, Partium Christian University, Oradea,Romania	George - Calin SERITAN Faculty of Philosophy and Socio-Political Sciences Al. I. Cuza University, Iasi	More

Editorial Board

Pratap Vyamktrao Naikwade ASP College Devrukh,Ratnagiri,MS India Ex - VC. Solapur University, Solapur	Iresh Swami S. D. M. Degree College, Honavar, Karnataka	Rajendra Shendge Director, B.C.U.D. Solapur University, Solapur
R. R. Patil Head Geology Department Solapur University,Solapur	N.S. Dhaygude Ex. Prin. Dayanand College, Solapur	R. R. Yalikal Director Managment Institute, Solapur
Rama Bhosale Prin. and Jt. Director Higher Education, Panvel	Narendra Kadu Jt. Director Higher Education, Pune	Umesh Rajderkar Head Humanities & Social Science YCMOU,Nashik
Salve R. N. Department of Sociology, Shivaji University,Kolhapur	K. M. Bhandarkar Praful Patel College of Education, Gondia	S. R. Pandya Head Education Dept. Mumbai University, Mumbai
Govind P. Shinde Bharati Vidyapeeth School of Distance Education Center, Navi Mumbai	Sonal Singh Vikram University, Ujjain	Alka Darshan Shrivastava Shaskiya Snatkottar Mahavidyalaya, Dhar
Chakane Sanjay Dnyaneshwar Arts, Science & Commerce College, Indapur, Pune	G. P. Patankar S. D. M. Degree College, Honavar, Karnataka	Rahul Shriram Sudke Devi Ahilya Vishwavidyalaya, Indore
Awadhesh Kumar Shirotriya Secretary,Play India Play,Meerut(U.P.)	Maj. S. Bakhtiar Choudhary Director,Hyderabad AP India.	S.KANNAN Annamalai University,TN
	S.Parvathi Devi Ph.D.-University of Allahabad	Satish Kumar Kalhotra Maulana Azad National Urdu University
	Sonal Singh, Vikram University, Ujjain	

“बांगला देश दहशतवाद आणि भारत एक आढावा”

डॉ. दिनकर संतुकराव कळंबे

राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख , मोरेश्वर कला, विज्ञान व वाणिज्य ,
महाविद्यालय, भोकरदन ता.भोकरदन.

सारांश—

कटटरपंथी धर्मांध माथेफिरुंनी ढाक्यातील एका उच्चभू कॅफेमध्ये घुसून दहशतवादी हल्ला केला. त्यात त्यांनी 20 जनांची हत्या केली. या घटनेला आठवडा उलटला नाही तोच रमजान ईदला बांगलादेश बॉम्बफोटाने पुन्हा एकदा हादरले. सुधारणावादी सेक्युलर मुस्लिम आणि अल्पसंख्य हिंदूच्या हत्यांचे सत्र सुरु असतांना हा घरच्याच मातीत उगवलेला व सुरक्षा यंत्रणेस सहज नजरेस न येणारा हा दहशतवाद केवळ एकटया बांगला देशातच नव्हे तर संपूर्ण जगाला हा एक इशारा आहे. जागतिक दहशतवादाला एक खतपाणी घालणारी ही घटना आहे त्याची थोडक्यात चिकित्सा.

प्रस्तावना—

सारे काही सुरळीत सुरु होते. बांगला देशाची राजधानी ढाका येथील एका मोठया कॅफेमध्ये शुक्रवार दि. 1 जुलै 2016 काही माथेफिरु व दहशतवादी प्रवृत्तीच्या व्यक्तींनी उच्चभू परिसरातल्या कॅफेमध्ये दहशतवादी हल्ला केला. कॅफेमध्ये नेहमीप्रमाणे विदेशी नागरिकांचा राबता सुरु होता. त्यात काही अमेरिकेन होते, काही जापानी तर काही भारतीय सुध्दा होते. पण कुणाच्या काही ध्यानीमनी नसतांना सुशिक्षित, सुसंस्कृत, सभ्य म्हणता येतील अशा वर्गाचे प्रतिनिधीत्व करणारे, पाच माथेफिरु तरुण कॅफेत शिरले आणि पुढच्या काही तासांत त्यांनी जवळपास 20 जणांची हत्या केली संपूर्ण बांगला देश हादरला. या हल्यात भारतीय तरुणी तारुशी हिचासुध्दा मृत्यू झाला. बांगला देशाबरोबरच संपूर्ण जग हादरले. भारताच्या पंतप्रधान नरेंद्र मोदी व परराष्ट्रमंत्री सषमा स्वराज, काँग्रेस अध्यक्ष सोनीया गांधी यांनी या हत्याकांडाची निंदा केली.

26 नोव्हेंबर 2008 मध्ये मुंबईवर झालेल्या दहशतवादी हल्ल्याच्या आठवणींनी भारतीयांच्या मनात धडकी भरली. तेच सुन्न करणारे दृश्य, तोच संवदेना गोठावणारा बळी पडलेल्यांच्या सग्यासोय—यांचा आक्रोश. मुंबईतील हल्ला थेट दहशतवादी संघटनांच्या आदेशावरून झाला होता, ढाक्यातील हल्ला हा स्वयंप्रेरित पण दहशतवादयांची उदिदष्टे साध्य करणारच हल्ला होता. बांगलादेशामध्ये गेल्या दोन—तीन वर्षांपासून उदारमतवादी व सेक्यूलर विचारसारणीच्या लोकांचे खून होत आहे. काहींना जीवे मारण्याच्या धमक्या सातत्याने येत आहे. प्रसंगी त्यांच्यावर जीवघेणे हल्लेही केले जात आहेत. उदारमतवादी विचार मांडणा—या, धर्माच्या विरोधात लिहीणा—या ब्लॉगर्सच्या, हिंदू पूजा—यांची हत्या या ठळक घटना बांगलादेशातल्या कटटरपंथीयांच्या वाढत्या प्रभावाचे निदर्शक आहेत. या घटना घडण्यामागची बांगला देशामधील राजकीय परिस्थिती समजून घेणेही महत्वाचे आहे.

1971 मध्ये बांगला देश मुक्ती संग्रामात देशद्रोही कारवाया, हिंसाचार व दंगली घडवल्याप्रकरणी जमाते—ए— इस्लामी या संघटनेच्या प्रमुख नेत्यांवर न्यायालयाने दोशारोप ठेवले आहेत. या संघटनेच्या काही नेत्यांना फाशीची शिक्षाही सुनावण्यात आली आहे. म्हणून या संघटनेचे कार्यकर्ते हे संतापलेले आहेत. या राजकीय धामधुमीत पंतप्रधान शेख हसीना यांनीही जनमत आपल्याकडे वळवतांना आपले राजकीय वर्चस्वही वाढवले आहे. त्याचबरोबर

गेल्या 10 वर्षांत जमाते—ए— इस्लामी बांगला देश व जमीते मुजाहिदीन या कटटरवादी संघटनांचे वर्चस्वही वाढत गेले आहे. या संघटनांचा सुधारणावादी संघटनांना किंवा पक्षांना कडवा विरोध आहे. बांगला देशात इंटरनेट, सोशल मीडियाच्या माध्यमातूनही कटटरवाद वेगाने पसरला जात आहे. त्यामध्येही याच मुलतत्वावादी संघटनांचा मोठा हात आहे. साहजिकपणे या प्रक्षोभक वातावरणाचा मध्यपुरव आशियातील 'इसिस' सारख्या कडव्या दहशतवादी संघटना फायदा घेत आहे.

1 जुलैच्या भीषण दहशतवादी हल्यातून पूरते सावरत नाही तोच गुरुवार दि. 07 जुलै 2016 ला पुन्हा बांगला देश कटटरपंथीयांनी केलेल्या हल्याने हादरला ईदनिमित्त किशोरजंग जिल्हयातील शोलकिया येथे दोन लाखांहून अधिक लोक नमाज पढत असतांना दहशतवाद्यांनी तेथे बॉम्ब फेकून बेछूट गोळीबारही केला. बॉम्बफोटानंतर पोलीस आणि दहशतवादी यांच्यात उडालेल्या चकमकिने हा परिसर उडालेल्या चकमकिने हा परिसर थरारला. दहशतवाद्यांच्या हल्यात दोन पोलीस व चार नागरिक ठार झाले तर अनेक नागरिक जखमी झाले. पोलीस आणि दहशतवादी यांच्यात चकमक सुरु असतांना एक गोळी झरनाराणी भौमिक या हिंदू महिलेला लागली व तीही मरण पावली. घटनास्थळानजीकच्या घरातील खिडकीतून ती हा थरार पाहत होती. दोन हल्लेखोरांना जेरबंद करण्यात आले असून तेराजण जखमी झाले आहे. असे बांगला देश पोलीसांनी म्हटले

आहे.

हा हल्ला आम्ही केला असा दावा 'इसिस' ने केला. जगभर शरिया कायदा लागू होत नाही तोपर्यंत बांगला देश आणि जगभरात आणखी हल्ले केले जातील. अशी धमकी इसिस या दहशतवादी संघटनेने नव्या व्हिडिओद्वारे दिली आहे. ढाक्यात घडवलेले हत्याकांड ही फक्त 'झलक' होती, असा ईशाराही 'इसिसने' दिला आहे. हा व्हिडिओ संदेश सिरियातील टक्का या इसिसचा बालेकिल्ला असलेल्या भागातून देण्यात आल्याचे दिसते. संदेश बांगला भाषेत आहे. हा व्हिडिओ आधी इसिसशी संबंधित संकेतस्थळावर आणि नंतर बुधवारी पहाटे युट्यूबवर आढळला.

ढाक्यात झालेल्या हल्ल्यामागे 'इसिस' असल्याचा कयास आहे. पण तसे पूरावे अद्याप मिळालेले नाहीत. पण बांगला देशातील स्थानिक कट्टरवादी संघटनांशी 'इसिस' चे प्रत्यक्ष अप्रत्यक्ष संबंध असण्याची शक्यताही नाकारता येत नाही. कारण त्याचा दृश्य परिणाम ढाका हल्ला झाल्यानंतर त्याची छायाचित्रे इसिसच्या वेबसाईटवर तात्काळ प्रसिध्द झाली, तेंव्हा दिसून आला. ढाका हल्ल्याचा विचार करता, आणखी दुसरी बाजू विचारात घेतली पाहिजे, ती म्हणजे गेली 20 वर्षांपासून पाकिस्तानची गुप्तहेर संघटना 'आय एस आय' बांगला देशामधील सगळ्या कडव्या संघटनांशी संधान साधून आहे. या कडव्या संघटनांना हाताशी धरूनच भारताच्या पुर्वेकडील भागात आस्थिरता निर्माण करण्याचा त्यांचा सातत्याने प्रयत्न सुरू आहे. या सर्व मुद्यांसाठी विचार ढाका हल्ल्यासंदर्भात केला गेला पाहिजे. ढाक्यातील हल्ल्यात परदेशी पर्यटकांना प्रामुख्याने लक्ष केले गेले आहे. त्याचे कारण असे की, आलिशान रेस्टॉरंट, उच्चभूंच्या कॅफेमध्ये परदेशी पर्यटकांची गर्दी मोठ्या प्रमाणात असते. मुंबई हल्ल्यात 'कॅफे लिओपोल्ड' मध्ये दहशतवादी हल्ला झाला होता. पुणे मध्ये 'जर्मन बेकरी' येथे हल्ला झाला होता. पॅरिसमध्ये एका थिएटर व पबमध्ये स्फोट व गोळीबाद घडवून आणला होता. अमेरिकेत नुकताच ओरलॅंडोमध्ये जे पबमध्ये हल्ला करण्यात आला होता. अशाप्रकारे हल्ले केल्याने त्याची प्रसिध्दी जगभर होते. दहशतही पसरते. हल्लीच्या इंटर कनेक्ट मीडियामुळे अशा हल्ल्यांची क्षणचित्रे त्वरित पसरविली जातात. त्यामुळे उदारमतवादी गटांमध्ये अस्वस्थता आणि भीतीचे वातावरण पसरते. आजचा मीडिया बहुतांश पाश्चात्य कार्पोरेटच्या हाती असल्याने परदेशी पर्यटकांच्या हल्ल्यांचे वृत्तांकन जोरकसपणे केले जाते. ढाका येथील हल्ला सेक्युलर सरकारच्या विरोधातील एक प्रतिक्रिया होती. कारण, बांगलादेशच्या सेक्युलर सरकारच्या पाठिशी भारत, अमेरिका आणि युरोपातले काही देश उभे आहेत. या देशांना अशा हल्यातून एक संदेशही दहशतवाद्यांना द्यायचा होता, तो दिला गेला. स्थानिक पातळीवर इंग्रजीत उच्चशिक्षण घेतलेल्या, सुसंस्कृत घरातल्या, पण कट्टरतावाद्यांच्या आहारी गेलेल्या, 'ब्रेनवॉश' झालेल्या वीस-पंचवीस वर्षांच्या तरुणांना आता दहशतवादी कृत्यांमध्ये सामील करून घेतले जात आहे.

बांगला देश घटनेच्या अनुशंगाने एक मुद्या पुढे येत आहे की, बांगला देश हा सातत्याने दहशतवादी हल्ल्यांचे लक्ष ठरत चालला आहे. या देशाला सुरुवातीपासूनच इस्लामी कट्टरतावादीचा धोका होताच, पण या कट्टरतावादाला दहशतवादाची साथ मिळाल्याने राजकीय परिस्थिती अधिकच गंभीर झाली आहे.

पंधरा वर्षांपूर्वी बेगम खालिदा झिया यांच्या बांगला देश नॅशनॅलिस्ट पार्टी व जमाते-ए-इस्लामी या दोन्ही पक्षांचे सरकार असतांना दहशतवादाला कट्टरतावादाची साथ मिळाली होती. या जोडीला बांगला देशच्या राजकारणात पुर्वीपासूनच जातीयवादाने मूळ धरले आहे. हा जातीयवाद किती उफाळून आला आहे, हे आता कट्टरतेच्या विरोधात आवाज उठवणा-या ब्लॉगर्सच्या झालेल्या हत्यांच्या घटनांतून दिसून येत आहे. साहित्य, कला, अशा माध्यमांवरही कट्टरतावादी गट नियंत्रण आणू पाहात आहे.

भारतीय उपखंडाला दहशतवादाने पूर्णपणे घेरले आहे. भारत आणि पाकिस्तान हे दहशतवादाचे बळी आहेतच. पण शेजारचा बांगला देशही त्या दिशेने मार्गक्रमण करत आहे. भारत-पाकिस्तान-बांगला देश या तीन देशांनी एकत्र येण्याची शक्यता आज तरी दिसत नाही. कारण पाकिस्तान दहशतवादी गटांना प्रत्यक्ष-अप्रत्यक्ष मदतच करत आहे. कारण पाकिस्तान स्वतःहून दहशतवाद रोखण्यासाठी पुढाकार घेणार नाही हे स्पष्टच आहे. अशावेळी भारत-बांगला देशाने दहशतवाद विरोधात एकत्र येणे हाच भारतीय उपखंडाला दहशतवादापासून वाचवण्याचा प्रभावी उपाय ठरणार आहे. सद्या आपण बांगला देशात जे हल्ले झाले त्याचा विचार केला तर भारताने सुध्दा तारुशी सारखी एक तरुणी गमावली आहे. यासाठी सार्वत्रिक प्रयत्न दहशतवाद रोखण्यासाठी करणे आवश्यक आहे. नसता अशा कितीतरी तरुणांना व निष्पापांना आपण गमावून बसू म्हणून आतातरी प्रयत्न करा.....

संदर्भ :-

1. तळवळकर गोविंद- भारत आणि जग - मौज प्रकाशन, मुंबई.
2. कुलकर्णी पी.के. - मानीव हक्क व सामाजिक न्याय-डायमंड पब्लीकेशन पुणे.
3. कौशिक देवेद्र - आशियायी सामुदायिक सुरक्षिततेच्या प्रगतिपथावर- पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई.
4. देवळणकर शेलेंद्र - समकालीन जागतिक राजकारण-विद्या बुक्स पब्लीकेशन, औरंगाबाद.
5. लिओ लेव्हिन - मानवी हक्क प्रश्न आणि उत्तरे - नॅशनल बुक ट्रस्ट इंडिया, नई दिल्ली.
6. India- Bangladesh Relations - Current Perspective - K.W. Publishers.

Publish Research Article

International Level Multidisciplinary Research Journal For All Subjects

Dear Sir/Mam,

We invite unpublished Research Paper, Summary of Research Project, Theses, Books and Book Review for publication, you will be pleased to know that our journals are

Associated and Indexed, India

- * International Scientific Journal Consortium
- * OPEN J-GATE

Associated and Indexed, USA

- EBSCO
- Index Copernicus
- Publication Index
- Academic Journal Database
- Contemporary Research Index
- Academic Paper Database
- Digital Journals Database
- Current Index to Scholarly Journals
- Elite Scientific Journal Archive
- Directory Of Academic Resources
- Scholar Journal Index
- Recent Science Index
- Scientific Resources Database
- Directory Of Research Journal Indexing

Golden Research Thoughts
258/34 Raviwar Peth Solapur-413005, Maharashtra
Contact-9595359435
E-Mail-ayisrj@yahoo.in/ayisrj2011@gmail.com
Website : www.aygrt.isrj.org